

PÆDAGOGER STYRKER BØRN I SKOLEN

Børnene har det bedre med hinanden og får bedre muligheder for at lære på skoler, hvor lærerne i indskolingens suppleres af pædagoger. Samarbejdet giver de bedste resultater på skoler, hvor ledelsen bakker op, og hvor lærere og pædagoger anerkender hinandens forskellige faglighed, viser en undersøgelse som Rambøll udgav sidste år.

AF MIKKEL KAMP

Undervisningsmiljøet bliver bedre. Muligheden for med succes at inkludere børn bliver større. Eleverne trives bedre og får bedre forudsætninger for at lære. Sådan lyder nogle af gevinsterne ved, at pædagoger og lærere samarbejder om undervisningen i indskolingens.

Det konkluderer rapporten 'Evaluering af forsøg med skolestart', som Rambøll sidste år gennemførte for Ministeriet for Børn og Undervisning.

»Forsøgene viser, at der er gevinster på flere parametre men med forskellig styrke. Den største gevinst finder vi, når det handler om elevernes sociale og personlige udvikling og trivsel. Styrkelsen af eleverne kommer især til udtryk i bedre konflikthåndtering og positive relationer eleverne imellem. I forhold til læring skaber man bedre forudsætninger for, at eleverne kan opnå noget,« fortæller Thomas Jordan Johannessen, der er Business Manager i Rambølls afdeling for Uddannelse.

Ifølge rapporten bidrager pædagogerne blandt andet til at skabe mere ro i undervisningen, færre konflikter mellem eleverne og bedre muligheder

”Den største gevinst finder vi, når det handler om elevernes sociale og personlige udvikling og trivsel.”

Thomas Jordan Johannessen.

UDVALGTE EFFEKTER AF SAMARBEJDE MELLEM LÆRERE OG PÆDAGOGER:

1. Skole-hjemsamarbejdet bliver forbedret.

Forældrene oplever et nuanceret og mere fuldendt billede af elevens skolegang. Der foregår mere videndeling, fordi pædagogerne viderebringer information om skoledagens forløb til forældrene, ligesom lærerne gennem pædagogerne får øget viden om forholdene i hjemmet.

2. Mulighederne for at inkludere børn med særlige behov forbedres

Kombinationen af lærer- og pædagogfagligheden bidrager til at identificere børn med særlige behov, og til at der bliver taget initiativer til at rumme dem.

3. Undervisningsmiljøet bliver bedre

Der bliver mere ro i klasseværelset og færre konflikter mellem eleverne. Mulighederne for undervisningsdifferentiering bliver bedre, ligesom eleverne hurtigere får hjælp i undervisningen.

4. Forudsætninger for læring bliver bedre

Læreren kan i højere grad fokusere på undervisningens faglige indhold, og elevernes trivsel er forbedret som følge af det udvidede samarbejde mellem lærere og pædagoger. Det er ikke undersøgt, om elevernes faglige resultater bliver forbedret.

5. Trivsel og personlig udvikling forbedres

De interviewede i undersøgelsen oplever elevernes sociale og personlige udvikling samt trivsel som de områder, hvor den ændrede skolestartspraksis har størst betydning. Særligt pædagogernes deltagelse i indskolingen bidrager til at styrke elevernes sociale og personlige kompetencer.

Kilde: Evaluering af forsøg med skolestart. Rambøll 2012.

EVALUERING AF FORSØG MED SKOLESTART

Evalueringen baserer sig på en gennemgang af eksisterende viden om forsøg med skolestart og kvalitative casestudier på udvalgte skoler, der på evalueringstidspunktet gennemfører forsøg med skolestart. Dataindsamlingen foregik fra februar til maj 2012.

”Skoleledelsen spiller en central rolle, når en anden faglighed skal på banen. De er med i processen fra begyndelsen, men stopper de rammesætningen og styringen af processen, kræver det lærere og pædagoger, der er stærke, hvis det skal blive en succes.”

Thomas Jordan Johannessen.

for undervisningsdifferentiering, ligesom eleverne hurtigere får hjælp.

OGSÅ SAMARBEJDET MED FORÆLDRENE PÅVIRKES POSITIVT. Forældrene oplever et mere nuanceret og mere fuldendt billede af elevens skolegang, fordi

de taler med pædagoger, der møder deres børn både i skole- og fritidsdelen. Samtidig får lærerne også større viden om børnene, fordi pædagogerne kender til forholdene hjemme hos børnene.

Konklusionerne peger i samme retning som forskningsprojektet 'Det gode samarbejde', der også blev afsluttet sidste år. Her undersøgte man, hvordan lærere og pædagoger samarbejdede på fire udvalgte skoler, og hvilken betydning samarbejdet havde for inklusionsindsatsen.

»Det havde helt klart en positiv effekt på børnenes deltagelse, hvilket blandt andet skyldes, at lærere og pædagoger sammen iscenesatte undervisning på andre, mere kropslige måder, end lærerne traditionelt gør. Det var ofte på en mere legende måde,« fortæller Andy Højholdt, der er lektor på Institut for læring, Professionshøjskolen Metropol og en

af forskerne bag undersøgelsen.

PÆDAGOGER HAR DIDAKTISKE EVNER. Pædagogernes opgaver i indskolingen varierer. Nogle deltager i undervisningen af hele klassen sammen med læreren, andre underviser mindre grupper og fungerer som vikar. Pædagogerne står ikke for undervisningen af hele fag. Når de står for dele af faget sker det i samarbejde med den lærer, der har ansvar for faget, viser evalueringen.

Samtidig er det et gennemgående træk, at pædagogerne bliver brugt fleksibelt forstået på den

måde, at hvis eleverne i 4. a var meget larmende, sendte man en pædagog ned til dem i en periode.

»Pædagogerne har en fleksibilitet, som er en fordel, når de arbejder med trivselsrelaterede problemer,« siger Thomas Jordan Johannessen.

Fagligheden, som pædagogerne tilfører skolen, er klassiske pædagogdyder som arbejde med relationer og trivsel. Evalueringen viser dog, at bidraget varierer fra fag til fag.

»I de praktisk/musiske fag byder de ind med mere fag-faglige kompetencer – som musiske evner – sammen med deres bredere kompetencer,« siger Thomas Jordan Johannessen.

Andy Højholdt fremhæver pædagogernes arbejde med trivsel, men også deres didaktiske kompetencer.

»De pædagoger, vi så, har didaktiske kompetencer. De kommer til udtryk på en anden måde end hos lærerne, men de er der. Og med den nye pædagoguddannelse kommer der mere fokus på det,« siger han og understreger at lærerne er førende, når det kommer til didaktik.

FAGGRUPPER SKAL ACCEPTERE HINANDEN. Rambøll har undersøgt, hvilke faktorer der fremmer, at der kommer et positivt udbytte af samarbejdet, og hvilke der hæmmer. Det er afgørende, at man afsætter tid til at udvikle samarbejdet. Der er brug for tid til møder og sparring, fremgår det af rapporten. Samtidig skal man ikke undervurdere ledelsens rolle.

»Skoleledelsen spiller en central rolle, når en anden faglighed skal på banen. De er med i processen fra begyndelsen, men stopper de rammesætningen og styringen af processen, kræver det lærere og pædagoger, der er stærke, hvis det skal blive en succes,« siger Thomas Jordan Johannessen.

Det er afgørende, at de to faggrupper accepterer hinandens faglighed.

»De skal anerkende, at de kan noget forskelligt og vide, at de kan noget godt sammen,« siger Thomas Jordan Johannessen, og understreger, at det gode samarbejde ikke kommer af sig selv.

»Det er ikke til diskussion, at det er læreren,

der påtager sig lærerrollen, men læreren skal give plads til pædagogen, og pædagogen skal gribe den plads.«

Andy Højholdts forskning peger i samme retning.

»De skoler, hvor lærere og pædagogers fælles undervisning fungerede bedst, var, hvor de var enige om, at undervisningen skulle være anderledes end den traditionelle tavleundervisning. Pædagogerne havde et medansvar, og undervisningen blev noget andet,« siger han.

Han har også siddet i klasseværelser, hvor lærere og pædagoger tilsyneladende ikke havde den indstilling.

»Nogle steder gik pædagogerne mest til hånde. Jeg var også i en 4. klasse, som havde skrevet gyserfortællinger og skulle læse dem op. Så sad læreren og pædagogen og lyttede til dem. Det er spild af ressourcer, for det kunne læreren sagtens selv klare,« siger han.

Overordnet set kan samarbejdet mellem lærere og pædagoger være en vej til at skabe fornyelse i skolen, mener Andy Højholdt.

»Der er perspektiver i samarbejdet. Der sidder elever, som har det svært og ikke tror på sig selv. For dem er løsningen ikke at få mere af det samme. Der skal nyudvikling til, og samarbejde på tværs af faggrænser kan være en vej. Men platformen skal være til stede. Mange steder kræver det, at man genovervejer pædagogikken, og at man har en meget synlig ledelse,« siger han.

Foto: Jens Hasse

ANDY HØJHOLDT

Lektor i pædagogik på Institut for Skole og Læring ved

Professionshøjskolen Metropol. Projektleder af undersøgelsen "Det gode samarbejde", som er udarbejdet i en tværfaglig projektgruppe i samarbejde med ph.d. Henrik Hersom, RUC og lektor Mathilde Sederberg, UCC Pædagoguddannelsen Nordsjælland.

THOMAS JORDAN JOHANNESSEN

Business Manager i Rambøll's afdeling

for Uddannelse.

Thomas var ansvarlig for kvalitetssikringen af Rambøll's evaluering af skolestartsforsøgene.